

AGLAJA
VETERANYI
Raftul
cu ultimele suflări

roman

Traducere din limba germană de Nora Iuga
Cu un cuvânt lămuritor
de Werner Löcher-Lawrence și Jens Nielsen
Postfață de Rodica Binder

POLIROM
2019

Cuprins

Raftul cu ultimele suflări	7
<i>Cuvînt lămuritor</i>	
(Werner Löcher-Lawrence și Jens Nielsen)	129
<i>Un testament literar</i>	
(Rodica Binder)	133

În Helvetia din Angel se făcu Onkel.
Am urmărit nunta în fotografii. Mătușa a
învățat să locuiască lung. Vase, rochii și
musafiri, totul fu vîrît în sertare.
La masă, Onkel a aprins o lanternă. Noroc!
a spus mătușa.
Și-a prins în păr funda de la o cutie cu pra-
line, s-a aplecat în camera video și a ridicat
paharul.
Noroc! *Dinero! Hombre*, termină de mîncat.
Gata, spuse Onkel.
Ché, termină de mîncat, altfel nu-ți plătesc
mașina.
Cine e bărbatul?
Tu, dar banii sînt ai mei. Bărbatul și banii.
Hai, *hombre*, vino!
Întinse paharul în fotografie.
Noroc! *Dinero!* Acum vine *hombre* cu vocea
lui din *rosas* și lacrimi. Tangou argentinian!
Nu! spuse el.
Cîntă! spuse ea și-i luă aparatul de foto-
grafiat din mîină. Cîntă!
Na!
Cîntă cel puțin un cîntec. Hai, *hombre!*
Onkel a luat un saxofon de plastic și a scos
din el cîteva sunete.
Bravo, hombre, así me gusta! Alegria!

Mătușa ne trimitea odată cu video-urile și
scrisori: unchiul nu are încă voie să lucreze,

dar e harnic și face curățenie la Biroul pentru întraajutorarea emigranților. Eu servesc micul dejun la Plaza Hotel. Vagonul nostru de locuit se află încă în camping, filmele tatălui tău le-am luat cu mine, dar din cauza umezelii s-au distrus. Dacă pot să vînd vagonul de locuit, vă trimit bani. Trebuie să veniți la noi și să vă gîndiți la viitor. În blocul nostru oamenii trăiesc pînă mor. Avem o cameră cu baie și bucătărie la etaj. De cînd ne aflăm aici, a murit o femeie la care făceam curățenie. Ne-a lăsat lucruri frumoase, care vă așteaptă pe voi. Aici totul este făcut pentru ajutorarea oamenilor, mai ales a bătrînilor. La fiecare colț există farmacii și spitale, ești consultat de cei mai buni medici, fără să trebuiască să te culci cu ei. Cînd unchiul o să aibă voie să lucreze, o să-și caute o slujbă într-un spital; aici poți să faci oriunde curățenie. Atunci o să le putem trimite medicamente lui Petru, Tinei și întregii familii. Să sperăm că nu mor pînă atunci, blestemat să fie cizmaru', cu neamul lui cu tot.

Peste puțin timp mătușa a apărut în deux-pièces beige plisat și cu pantofi ortopedici.

Sedentarismul i-a pus peste noapte douăzeci de ani pe ochi, viața noastră de dinainte dispăruse din memorie.

După ce mătușa a plecat, m-am făcut mai mare decît credeam. În Spania am apărut cîteva ani pe la bîlciuri ca dansatoare Gogo.

Cînd ne-am întors, mama și cu mine, am folosit orașul ca un hotel. Zürichul se făcuse mic în absența noastră.

Mă sinucideam zilnic, mă spînzuram de instalația termică sau mă aruncam de la balcon, zăceam terciuită pe șinele de cale ferată, mă sufocam într-o pungă de plastic sau mă trăgeam de limbă pînă ieșea totul din mine. Muream de întuneric, de vară, de tristețe sau de piele prea lungă.

Dar, în primul rînd, muream din cauza mamei, care îmi ieșise pe nas. Ne mutam din apartament la vilă, de la vilă într-o cameră mobilată, de acolo la blocul în care locuiau mătușa și unchiul, pe urmă într-un castelaș sau într-un beci.

Cuvîntul vilă declanșa în mintea mamei planuri mari și casieria Biroului de întra-jutorare a emigranților era luată cu asalt. Abia fuseseră cusute perdelele și covoarele chinezești desfăcute, vasele japoneze puse în vitrină și parcul amenajat cum se cuvine, ne pomeneam că ne lipsesc banii de chirie.

Locurile pentru depozitarea mobilelor deveniră mai mari decît camera noastră. Nici nu-mi mai despachetam lucrurile și împingeam cufărul sub patul meu care se afla pe un culoar cu o cutie de pantofi și o nișă pentru gătit.

Canarii noștri, care zburau de colo pînă colo ca vrăjiți, și cei trei cîini își făceau nevoile peste tot. Aveam șaptesprezece ani și nu îndrăzneam să ies singură pe stradă. Mama mi-a împuiat capul că voi fi sedusă, călcată de o mașină, batjocorită sau mușcată. Cînd vedeam cîini vagabonzi, în mine se trezea un instinct de fugă. Încercările mele secrete de a ieși i-au costat pe cîinii noștri cîteva coaste și un ochi.

Sedentarismul acționase asupra mamei și a bărbatului ei pe care și-l pescuise de pe drumuri cum te pricopsești cu o malarie. Pe mine m-a făcut să-mi înăbuș zgomotele. Vorbeam încet, mergeam încet, gîndeam încet. Gîndurile erau împachetate în tăcere.

Mama și bărbatul ei dresau cîini, colecționau viermi, cumpărau și vindeau mașini, glacé, fluturi brodați, cîrnați, cartofi și femei. În agenția noastră artistică mama măsură cu croitoria picioare, șolduri și sîni, bărbatul ei fotografia și eu studiam numere Gogo.

Cînd afacerea noastră se ducea de rîpă, el se întindea în pat, mama mergea la Ajutorul pentru emigranți, pe urmă la măcelăria ungurească, la piața de legume, la grădinării, la cofetărie, la vinărie, îi dădea șoferului de taxi bacșiș și un tortuleț Mocca.

Locuim într-o țară civilizată, spunea ea, aici poți să împrumuți bani. Asta e diferența față de România.

Punea florile în vază mergînd pe vîrfurile picioarelor, schimba locul mușcatelor pe balcon în alte ghivece, săruta legumele înainte de a le tăia și împătorea carnea tocată în foile de varză.

Gătea în orice anotimp menu-urile de Crăciun. Să-l lăsăm să doarmă, șoptea, săptămîna viitoare o să candideze pentru funcția de Șef la recepția unui mare hotel.

Cuvîntul Șef la recepție se răspîndea ca un spray parfumat.

În pauzele noastre bărbatul ei se pregătea în somn pentru postul de Șef, mama lucra ca picoliță și eu făceam curățenie în birouri și păzeam cabina de probă a unui magazin. Voiam să ajung altceva.

Mama avea o geantă din piele de șarpe, pantofi din piele de șarpe, mantou de damă din nurci. Paltonul îi era prea lung și prea greu. Luxul se plătește! spunea.

În geantă avea saci de plastic, în saci documente. Executorul judecătoresc venea des pe la noi, îl invitam la masă și la un vin sec rosé.

Mobila, covoarele și televizoarele dispăreau în pivniță sau în pod.

La masă, îi arăta domnului Willisäcker medicamentele ei și documentul pe care îl redactase cu bărbatul ei.

Declar că am primit de la mama mea următoarele obiecte:

1 garnitură de perne Jugendstil, maro-deschis, velur.

1 canapea.

2 fotolii.

2 taburete.

1 paravan, palisandru, cu patru articulații.

1 televizor color cu video, marca „Odeon“.

1 vitrină de sticlă, bogat ornamentată, cca. 1,6 m înălțime.

1 comodă, bogat ornamentată.

2 mese ovale.

6 scaune „Louis Philippe“.

1 scrin, 3 uși.

1 oglindă octogonală în ramă aurită.

2 covoare de lână, beige-maró (motive chinezești).

2 mese mici.

1 lampă „Maria Tereza“.

Top 10+

POLIROM

„Iarna lui '89 am petrecut-o în fața televizorului.
Toate țările transmiteau același lucru.
O cameră. O masă. Un bărbat, o femeie.
Geniul Carpaților și Mama tuturor copiilor.
Un bărbat cu o pușcă.
Femeia țipă. Țipă din piele. Filmul se întrerupe.
În momentul împușcării, operatorului
i s-a rupt filmul.
Scena următoare.
Lângă un zid zac, morți, bărbatul și femeia.
Am folosit emoția ca să ies din locuința
mamei, iar mătușa a făcut cerere de cetățenie.
Fără pașaport nu mă întorc, spuse ea, ăia
mă opresc acolo. De ce nu ne arată cum l-au
împușcat pe cizmar? Țăla cu siguranță mai
trăiește, împușcătura e trucață.“

Aglaja Veteranyi este autoarea bestsellerului
De ce fierbe copilul în mămăligă

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-7718-4

www.polirom.ro